

Nieuwsbrief van het Fonds Herman Servotte

In 2009 vierde het Fonds Herman Servotte zijn vijfde verjaardag. De doelstellingen van het Fonds werden opgevolgd met de Herman Servottebeurs, die een Congolesse student de kans biedt doctoraatsonderzoek over Engelstalige literatuur op te starten om op die manier deel uit te gaan maken van de nieuwe generatie geesteswetenschappers waar Congo nood aan heeft. Het Fonds sluit zich daarmee graag aan bij verschillende initiatieven in het kader van het Congojaar, maar dan niet alleen om een halve eeuw politieke onafhankelijkheid te vieren. In navolging van Servotte herdenken we namelijk vooral de wederkerige afhankelijkheid van anderen.

Omdat deze affirmatieve afhankelijkheid zich bij uitstek laat lezen in de taal van de literatuur, is de ondersteuning van het literaire lezen een belangrijke opdracht in het uitbouwen en onderhouden van een soepel en sterk civiel netwerk in Congo net zo goed als in België. Literatuur levert immers een steeds genuanceerder moreel onderzoek naar het wat en het hoe en het waarom van het menselijke handelen, schreef Servotte in *De simulators*, en het is die geest van kritische nuancerings in het licht van rijk beschreven levens die we wensen te bewaren in het naar hem genoemde fonds. Uit de talrijke schenkingen en woorden van waardering die we de afgelopen vijf jaar hebben ontvangen, mag blijken dat zeer velen die wens delen.

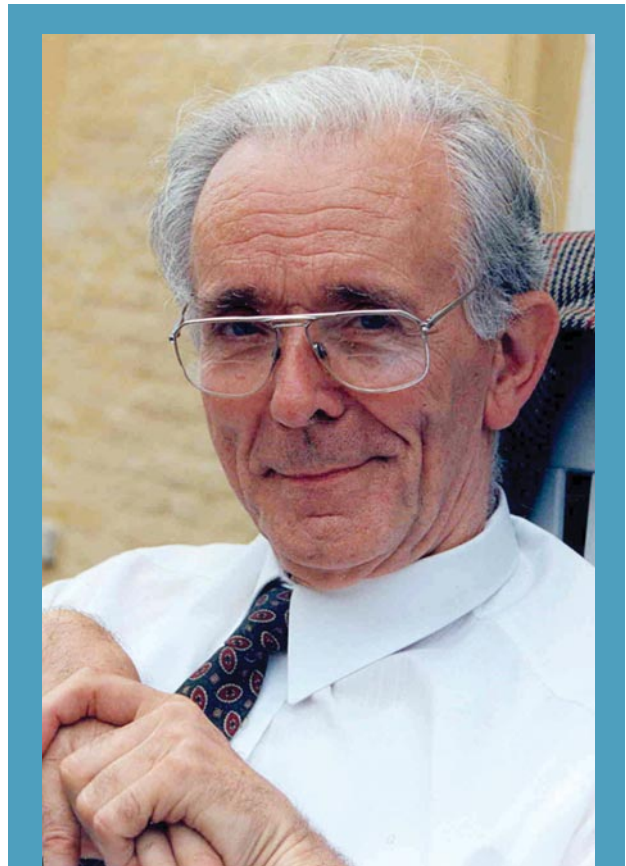
In 2010 is de tweejaarlijkse Servottelezing aan zijn derde editie toe: na twee Nobelprijswinnaars, Nadine Gordimer in 2006 en Derek Walcott in 2008, verwelkomen we dit keer de Britse romanschrijver David Mitchell - te jong nog voor de Nobelprijs, maar die komt wel.

Voor de Servotteprijs komt hij niet in aanmerking: die is voorbehouden voor de beste in Nederland of België ingediende masterproef met betrekking tot de Engelstalige literatuur en wordt dit jaar ook voor de derde keer uitgereikt ter afsluiting van de lezing.

Mitchell zal spreken in Leuven op wat Servottes eenentachtigste verjaardag had moeten zijn, 19 mei 2010. Hij vindt het vast een geschikt geschenk.

We vertellen u graag meer over onze activiteiten en plannen in het vervolg van deze nieuwsbrief. We hopen u daarmee te kunnen overtuigen dat uw steun aan het Servottefonds bijdraagt tot de zorg voor de vraag, de verwondering en de verwoording die deze wereld meer dan ooit nodig heeft.

Ortwin de Graef, Vik Doyen, Hedwig Schwall, Marc Servotte

2010

Servottelezing 2008

Op 15 mei 2008 las en becommentarieerde de Caraïbische dichter en toneelschrijver Derek Walcott zijn eigen werk voor de tweede Herman Servottelezing.

*Schizophrenic, wrenched by two styles,
one a hack's hired prose, I earn
me exile. I trudge this sickle, moonlit beach for miles,
tan, burn
to slough off
this love of ocean that's self-love.
To change your language you must change your life.
I cannot right old wrongs.*

(uit "Codicil")

*Poetry, which is perfection's sweat but which must seem
as fresh as the raindrops on a statue's brow, combines
the natural and the marmoreal; it conjugates both tenses
simultaneously: the past and the present, if the past is
the sculpture and the present the beads of dew or rain on
the forehead of the past. There is the buried language and
there is the individual vocabulary, and the process of poetry
is one of excavation and of self-discovery.*

(uit de Nobelprijzlezing)

Servotteprijs 2008

Na de lezing overhandigde Marc Servotte de tweede Herman Servotteprijs aan Katrien Bollen als erkenning voor haar verhandeling "Intertext counts: The Image of Foreigners in Wilkie Collins's *The Woman in White* and Bram Stoker's *Dracula*."

Het is voor elke beginnende onderzoeker een grote eer om de Herman Servotteprijs te mogen ontvangen. Voor mij was die blijk van erkenning des te waardevoller, omdat ze van mijn alma mater kwam. Enkele maanden voor ik de Herman Servotteprijs ontving, begon ik aan de Universiteit van Gent aan mijn interdisciplinair doctoraat over heden-daagse underground dichters in New York City.

Mijn doctoraatsonderzoek vloeide dus niet rechtstreeks voort uit mijn licentiaatsthesis, maar kijkt wel nog steeds naar hoe literatuur alles kan zijn behalve neutraal. Dit is een principe dat ook het Herman Servottefonds hoog in het vaandel draagt door te benadrukken dat literatuur nooit losgekoppeld kan worden van haar sociale en politieke context. Dit bewustzijn is broodnodig in een maatschappij die boeken maar al te vaak reduceert tot een zoveelste product in het winkelrek, en daarbij geen oog heeft voor de kruisbestuiving tussen literatuur en maatschappij."

(Katrien Bollen in een terugblik op haar prijs)

Servottebeurs 2008

Eén van de vele uitdagingen waarmee Congo te kampen heeft, is de nood aan verjonging in het academische korps. Het Fonds Leerstoelen voor jonge academici in Congo van de K.U.Leuven doet bijzondere inspanningen om de hoogste nood te lenigen, onder meer voor het gebied van de geneeskunde. Het Servottefonds wil zich graag bij deze initiatieven aansluiten. Meer bepaald wil het fonds verzekeren dat de literatuurwetenschap in Congo ook in de toekomst haar bijdrage kan leveren aan de vorming van de Congolese studenten.

Mede dankzij de steun van het Druwéfonds kunnen Congolese doctoraatsstudenten een geschikte opleiding volgen in Leuven om vervolgens een doctoraatsproject uit te stippelen, waarvan de begeleiding mede gegarandeerd wordt door Leuvense academici.

In de jaren 80 van vorige eeuw zette Herman Servotte zich als beleidsmaker en als wetenschappelijk promotor in voor de vorming van Congolese literatuurwetenschappers. Onder zijn begeleiding doctorerden Jean-Pierre Khandi Makoso en Thierry Nlandu Mayamba-Mbuya in 1985 met proefschriften over respectievelijk Chinua Achebe en Wole Soyinka (1983) en Ngugi wa Thiong'o (1985). Khandi was tot aan zijn vroegtijdige dood (2005) voorzitter van het departement Engels en coördinator onderwijsbeleid aan

het Institut Pédagogique National van Kinshasa. Nlandu is hoogleraar Engelse letterkunde aan de Universiteit van Kinshasa, en speelt een socio-politieke rol in het democratiseringproces van Congo als dramaturg en als spreekbuis van de *Société Civile*.

Met deze nieuwe doctoraatsbeurs wordt de inzet van Servotte voor Congolese academici verder gezet in de 21e eeuw.

Bij de Servottelezing van 2008 hield Nlandu een begeistert betoog:

*(...) I still remember
This professor of literature
Who, at any moment, even long after my PhD,
did not cease to remind me
That what I got under his supervision
Was nothing, but a set of tools
That hopefully will enable me
To read, interpret different narratives produced by
my own people
And even more share my knowledge with them
To reinforce their abilities to dream and realize a
better world
(...)
I still remember
The priest telling me
That a diploma in literature
That cannot help my people in total despair
Was a selfish instrument nobody could be proud of.
The priest was marrying literature to ethics.
(...)
Down the 'colline inspirée' [= de universitaire campus]
Literature is in the hands of garbage human beings
Living at the periphery of the city and of humanity
They are shaping it with their imagination
Narratives of the city with its divide
Narratives of the oppressed
Narratives of individual and collective trauma. (...)*

Servottelezing 2010 door David Mitchell

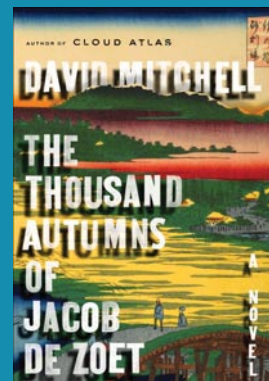
Onze gastspreker werd geboren in Southport, Engeland, in 1969. Hij studeerde literatuurwetenschap aan de University of Kent in Canterbury en trok daarna naar Japan, waar hij

©Akitoshi Nakata

van 1994 tot 2002 Engels doceerde. Hij debuteerde in 1999 met *Ghostwritten* (*Geestverwantschap*), een uit vreemd met elkaar verbonden verhalen opgetrokken roman, die bekroond werd met de John Llewellyn Rhys Prize en de Betty Trask Prize en Mitchell meteen een prominente plaats gaf in de vroeg-eeuwentwintigste-eeuwse literatuur.

Number9Dream (*DroomNummerNegen*, 2001) en vooral *Cloud Atlas* (*Wolkenatlas*, 2004) bevestigden hem als een van de meest getalenteerde auteurs van zijn generatie. In beide romans (allebei genomineerd voor de Man Booker Prize) verfijnt Mitchell de moeilijke combinatie van formele complexiteit, extreme perspectiefwissels en spannend vertellen waarmee hij zowel verwende beroepslezers als echte mensen weet te boeien.

Zijn vierde roman, *Black Swan Green* (*Dertien*, 2006), is het ontroerende opgroeiverhaal van een jongetje dat, net als Mitchell zelf dat moest doen, moet leren leven met stotteren en daarom aan het schrijven gaat. Mitchell lijkt hier het experimentelere schrijven van zijn vorige werk op te geven en terug te

keren naar een veel klassieker vertelstijl, maar de vreemde terugkeer van personages uit zijn eerdere romans in deze gefictionaliseerde autobiografie suggereert dat het echte experiment altijd gericht is op het verbeelden van ongedachte verbanden. Dat een zo'n personage ook nog eens een mysterieuze oudere vrouw uit het West-Vlaamse Zedelgem is die in *Cloud Atlas* al als een Laaglandse Lolita optrad, schept uiteraard een band hier in dit kleine koninkrijk aan de zee.

In zijn nieuwste roman, *The Thousand Autumns of Jacob de Zoet* (*De niet verhoorde gebeden van Jacob de Zoet*, uitgeverij Ailantus), stelt hij scherp op een wel erg bijzonder

eiland: het kunstmatige satellietlandje Decima voor de kust van Nagasaki, waar de Nederlanders als enige westerlingen het doorgeefluik tussen Japan en de rest van de wereld open hielden van het midden van de zeventiende tot het midden van de negentiende eeuw. Ongetwijfeld herschrijft hij ook op dit eiland John Donne's "no man is an island" opnieuw tot een opdracht die we ons nog steeds te verbeelden hebben.

Op 13 mei 2010 gaat in Enschede de opera *Wake* in première, ter gelegenheid van de herdenking van de vuurwerkkramp, dan tien jaar geleden. De muziek is van Klaas de Vries, het libretto van David Mitchell.

Op 19 mei 2010 brengt Mitchell de derde Herman Servottelezing, in de Promotiezaal van de Katholieke Universiteit Leuven, Naamsestraat 22, 3000 Leuven. De lezing is open voor het publiek en gratis, maar geïnteresseerden worden wel verzocht zich vooraf aan te melden op dit adres: www2.arts.kuleuven.be/info/servottelecture. De lezing begint om 20u.; de deuren gaan open om 19u30. Na afloop wordt een receptie aangeboden.

Universitaire Parochie

Als priester en later medewerker van de Universitaire Parochie heeft Herman vele mensen troost en inspiratie gegeven om hun eigen weg te gaan. Hij was er een gewaardeerde voorganger in de vieringen. Dankbaar daarom, zorgt de Parochie, in afwisseling met de literaire Herman Servottelezing, elk alternerend jaar voor een manifestatie. In 2007 was er een poëtische evocatie rond teksten van o.m. T.S. Eliot en W.H. Auden, afgewisseld met muziek, dans en zang van koren en publiek. Op 3 april 2009, in aanloop naar de Goede Week, stond de witmarmere kruisweg van Hilde van Sumere centraal, een vrouwelijk kunstwerk in een kerk vol licht, twee dingen waar Herman van hield. In 2011 zal de UP weer gastvrouw zijn voor een avond gewijd aan inspirerende poëzie en muziek.

De schrijver voelt zich een grensbewoner, levend in de tussen-tijd, op de grens tussen wereld en geloof, luisterend naar de boodschap van de wereld en de stem van het evangelie; op de grens tussen gisteren en morgen, luisterend naar de stem van de traditie en zoekend naar een interpretatie die stand houdt tegenover een hedendaagse kritiek; geneigd om het relatieve te verkiezen boven het absolute; meer thuis in de pluralistische wereld waarin we gaan dan in de monotone zekerheid van wat achter ons ligt; bewust van het partiële in de eigen opvattingen, maar overtuigd van hun belang in het samenspel van krachten die de toekomst voorbereiden; geneigd om aan de werking van de geest in de gelovigen minstens evenveel slagkracht toe te kennen als aan zijn werking in de hiërarchie; speurend naar de vruchten van de geest in de kerk, maar ook daarbuiten, in de andere

godsdiensten, en in de niet-christelijke culturen; wel wetend dat zijn vorm van geloof evenzeer door het historische is gekenmerkt als alle andere en alle vorige.

(uit H. Servotte: *Herinnering en hoop*)

Schenkers

Het Fonds Herman Servotte beschikt momenteel over 55.000 euro (januari 2010). Het beheercomité wenst dit kapitaal verder aan te vullen om een continue werking te verzekeren en nieuwe initiatieven mogelijk te maken. Wij durven hiervoor een beroep te doen op uw financiële steun.

U kan uw schenking overmaken op bankrekeningnummer 734-0194177-89 van de K.U.Leuven-giften met vermelding "fonds Herman Servotte – kredietnummer FFX-HSERV1-P3610".

Voor een gift vanaf 30 euro ontvangt u een fiscaal attest van de K.U.Leuven.

Voor meer informatie over schenkingen:
Leuven's Universiteitsfonds
Minderbroedersstraat 5, 3000 LEUVEN
tel. + 32 16 32 41 44 • fax + 32 16 32 37 40
isabel.penne@rec.kuleuven.be
www.kuleuven.be/mecenaat